

תאריך עדכון:

שם מחלקה:
ביה"ס ללימודי יסוד ביהדות
שם ומספר הקורס:
דיני משפחה
02-097-95

שם הקורס באנגלית: The Jewish Family: responsibility, loyalty and devotion

שם המרצה: ד"ר עמיחי כהן

סוג הקורס: מתקשב

היקף שעות: 2 ש"ש

מסטר: קיץ

שנת לימודים: תשפ"ג

אתר הקורס באינטרנט:

א. מטרת הקורס ותוצרי למידה (מטרות על / מטרות ספציפיות):

עולמה של היהדות נרחב ומגוון ומתפרש על נושאים שונים. קורס זה מתמקד בדיני המשפחה והדין האישי היהודי.

תחום דיני המשפחה והדין האישי רחב ומורכב ביותר וקורס זה נועד להעניק ידע בסיסי בלבד, אך רוחבי עד כמה שניתן. המידע בקורס זה חשוב עבור כל אזרח ישראלי בגלל הרלוונטיות והמרכזיות של הדין האישי היהודי במערכת החקיקה והמשפט הישראלי.

הקורס יסייע:

- (1) בהבהרת עקרונות היסוד של הדין האישי היהודי.
- (2) בהבנת המצב המשפטי-הלכתי בין גבר ואישה המתכננים, נמצאים או היו בעבר בקשר נישואים.
- (3) בתיאור התהליכים ליצירת קשר נישואים וביטולם.
- (4) ברכישת כלים לקריאה והבנה מעמיקה יותר של אירועים, מאמרים ופסקי דין בתחום הדין האישי.

ב. תוכן הקורס:

רציונל, נושאים:

הקורס מכיל סדרת יחידות מתוקשבות א-סינכורניות הנפתחות מדי שבוע או שבועיים ובהם יש מטלות קריאה ולימוד. יחידות לימוד אלו מספקות תשתית להעשרה והענקת כלים להרחבת הדעת בתחום הבסיסי של דיני המשפחה של העם היהודי.

א. תפיסת הזוגיות והמשפחה במחשבה היהודית ועל רקע השינויים התרבותיים החדים בתחום זה.

ב. השקפתה של ההלכה לדורותיה בתחום סוגיות הפוליגמיה-מונוגמיה, נישואים אזרחיים ונישואי תערובת.

ג. שלבי בניית הזוגיות על-פי עקרונות הדין האישי.

ד. המחויבויות ההדדיות בזוגיות על פי-עקרונות הדין האישי.

ה. פירוק הזוגיות על-פי עקרונות הדין האישי.

לקראת סיום הקורס ובהתקרב מועד הבחינה יערך מפגש פרונטלי לצורך תאום ציפיות וכהכנה למבחן המסכם. אין חובת נוכחות במפגש אך השלמת החומר שהועבר במפגש באחריות הסטודנט עצמו.

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים:

יחידה	נושא היחידה	קריאה נדרשת
יחידה 1	על נאמנות הלכתית בזמנים משתנים	זקס יונתן, רדיקלית אז רדיקלית עכשיו, ירושלים, תשע"ו, עמ' 209-197.
יחידה 2	הזוגיות והמשפחה	זקס יונתן, לכבוד השוני, ירושלים, תשס"ח, עמ' 121-137.
יחידה 3	ביגמיה ופוליגמיה	
יחידה 4	פסולי החיתון	
יחידה 5	נישואי תערובת ונישואים אזרחיים	
יחידה 6	השידוכין (ובלשון ימינו - אירוסין)	הרמן דב, "לא טוב היות האדם לבדו" – גיל הנישואין בחברה היהודית

קריאה נדרשת	נושא היחידה	יחידה
מתקופת חז"ל ועד ימינו", סיני, קנא (תשע"ח), עמ' קכ – קלה.		
אבינר אלישע וסתיו אברהם, 'הסכם מאהבה – הרקע והיסוד ההלכתי', בתוך: צהר, לח (תשע"ה), עמ' 69-63.	הקידושין	יחידה 7
בן זזון דוד, 'הסכמי קדם נישואין - דילמות ערכיות, הלכתיות ומעשיות', בתוך: צהר, כ (תשס"ה), עמ' 79-82.	הנישואים	יחידה 8
	הכתובה	יחידה 9
גולדמן ברש נחמה, נישואין אזרחיים – סקירה הלכתית ואפשרויות יישום, נאמני תורה ועבודה, אדר (תשעח)	הפולמוס סביב הסכם קדם הנישואין	יחידה 10
	זכויות וחובות בנישואים	יחידה 11
	המורד והמורדת	יחידה 12
ולפיש שולמית, סרבנות גט: מאפיינים, מניעים ודרכי התמודדות, צהר לד, (תשרי תשסט), עמ' 117-128.	הגירושין, יבום וחליצה	יחידה 13

ג. דרישות קדם:

אין

ד. חובות / דרישות / מטלות:

- לימוד החומר המופיע ביחידות הלימוד.
- פעילות בפורום לפי דרישה ברורה ומפורטת שתעלה במהלך הקורס.
- מבחן מסכם.

ה. מרכיבי הציון הסופי: ציון מספרי

מבחן – 90%
מטלות שוטפות: 10%

ו. ביבליוגרפיה:

חומר חובה לקריאה – רשימת הספרות שעל הסטודנט ללמוד/להכיר.

1. גולדמן ברש נחמה, נישואין אזרחיים – סקירה הלכתית ואפשרויות יישום, נאמני תורה ועבודה, אדר (תשעח).
2. הרמן דב, "לא טוב היות האדם לבדו" – גיל הנישואין בחברה היהודית מתקופת חז"ל ועד ימינו", סיני, קנא(תשע"ח), עמ' קכ – קלה.
3. זקס יונתן, רדיקלית אז רדיקלית עכשיו, ירושלים, תשע"ו, עמ' 197-209.
4. זקס יונתן, לכבוד השוני, ירושלים, תשס"ח, עמ' 121-137.
5. ולפיש שולמית, סרבנות גט: מאפיינים, מניעים ודרכי התמודדות, צהר לד, (תשרי תשסט), עמ' 117-128.

חומר לקריאה מומלצת – קריאת העשרה

1. אבינר אלישע וסתיו אברהם, 'הסכם מאהבה – הרקע והיסוד ההלכתי', בתוך: צהר, לח (תשע"ה), עמ' 63-69.
2. איזנברג יהודה, אישות ומשפחה - דיני המשפחה בישראל, בר-אילן, תל:מעלות. תשנ"ה.
3. בן זזון דוד, 'הסכמי קדם נישואין - דילמות ערכיות, הלכתיות ומעשיות', בתוך: צהר, כ (תשס"ה), עמ' 79-82.
4. בקשי-דורון אליהו, 'חוק נישואין וגירושין - היצא שכרו בהפסדו?', בתוך: תחומין כה (תשס"ה), עמ' 99-107.
5. כהן עמיחי, טענת 'טמאה אני לך', Hebrew Union College Annual 79 (2008), א-כז.
6. מלמד אליעזר, פניני הלכה, משפחה, מכון הר ברכה, תשנ"ג.
7. שרשבסקי בן ציון, דיני משפחה, ירושלים: ראובן מס, 1984.